

Jakie wskaźniki zapotrzebowania na profilaktykę przyjąć?

Jacek Pyżalski

Podstawowe dylematy

- Przyjęty model profilaktyki implikuje wskaźniki
- Zachowania ryzykowne

czy

- Prorozwojowe/prospołeczne zaangażowanie

por. Pyżalski, J. (2017). Jasna strona – partycypacja i zaangażowanie dzieci i młodzieży w korzystne rozwojowo i prospołeczne działania. Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka, 16(1).

Podstawowe dylematy

- Poza wskaźniki zachowań:
- Potrzeby subiektywne
- Ewaluacja jakości już realizowanych działań
- Badania potrzeb wykonawców (w zakresie np. potrzeb edukacyjnych, organizacyjnych)

Podstawowe dylematy

- Wskaźniki ilościowe czy jakościowe? – częsty brak danych kontekstowych niezbędnych do szczegółowego planowania programów profilaktycznych

Poziom pomiaru

- Wskaźniki ogólnopolskie/badania populacyjne
- Wskaźniki regionalne/lokalne
- Wskaźniki na poziomie placówki

Istotne problemy – wskaźniki populacyjne

- „Białe plamy” – brak/przestarzałe dane w niektórych obszarach, szczególnie we wskaźnikach pozytywnych, np. wolontariat młodzieżowy, zaangażowanie w nieformalne działania pomocowe
- Brak „złoty” metod do pomiaru istotnych zjawisk oraz niejasność trafności kongruencyjnej narzędzi. Dobrym przykładem są tu wskaźniki stosowane w badaniach przemocy rówieśniczej. Wynik: niejasne dane pokazujące bardzo zróżnicowane wskaźniki przy braku ich krytycznej analizy.
- Masowe stosowanie danych populacyjnych jako podstaw profilaktyki regionalnej/lokalnej bez sprawdzania rzeczywistych potrzeb

Istotne problemy – wskaźniki lokalne/regionalne

- Brak wieloletnich strategii badania potrzeb – niepełna mapa wiedzy
- Decyzje niemerytoryczne dotyczące pomiaru
- Decyzje podejmowane z innych względów tylko formalnie uzasadniane badaniami

Istotne problemy – na poziomie placówki

- Częsty brak kompetencji diagnostycznych – w zakresie doboru/konstrukcji narzędzi oraz interpretacji wyników
- Dysproporcja między przyjmowaniem wskaźników „pozytywnych” i negatywnych”

Wnioski

- Świadomość decyzji i odpowiedzialności za przyjęte wskaźniki jest kluczowa
- Ważna jest świadomość metodologiczna w zakresie teorii i praktyki pomiaru oraz umiejętności interpretacyjne